

EEN OOGGETUIGE OVER EEN EPIDEMIE TE BRUGGE ca. 1600

LUC DEVLIEGHER

Vóór de godsdienstroebelen in de tweede helft van de 16de eeuw ging het ambacht van de kleermakers mede in de processie van de Sint-Salvatorsparochie op H. Sacramentsdag. Toen de kleermakers, wegens de Beeldenstorm, hun diensten — zoals gebruikelijk — niet meer konden verrichten in de Sint-Kristoffelskapel op de Markt, gingen ze naar de Lanchalskapel in de O.-L.-Vrouwekerk. Nadat de Sint-Donaaskatedraal de Sint-Kristoffelskapel hersteld had, zijn de kleermakers ca. 1610 in deze kapel teruggekeerd.

Toen ze in 1615 door Sint-Salvators gevraagd werden om opnieuw in hun Sacramentsprocessie op te stappen, maakte de O.-L.-Vrouwekerk moeilijkheden.

Naar aanleiding van deze twist geeft de boekhouder van de Sint-Salvatorskerk het hieronder staande kort ooggetuigeverslag van de pest die rond 1600 te Brugge gewoed heeft¹. Deze korte nota kan men vergelijken met de beschrijving die W. Weydts in zijn bekende kroniek gegeven heeft van een besmettelijke ziekte die

1. In de kerkrekening uit 1605 vinden we een post van 1s. 4gr. voor een processie om God te danken voor de beëindiging van de pest in de Sint-Salvatorsparochie. («Betaelt voor meijen ende gars als men de procesie drouch om godt te dancken dat de peste uijit de prochie was, godt lof 0-1-4 lb.»). Brugge, Bisdomarchief S.553 : kerkrekeningen 1598-1613 ; 1605, ongefol.).

in Brugge woedde in oktober 1583 (uitg. E. Varenbergh, Guillaume Weydts, I, Chronique flamande, 1571-1584, Gent-Brugge-Den Haag, 1869, blz. 118).

«Up den heijlighe Sacramendts dach 1615 soo sijn verwillicht gheweest den deken van het ambacht vande cleermakers met sijne suppoosten omme naer houde hooch loffvelicke costume te gaen mede inde processe vande kercke van sinte Salvator soo sij voor de tijden vande revolte ende division van religien ofte quaede secten plachten te doen, ende dat te dier cause dat sij hun capelle houdende waren inde kercke van sinte Cristophel up de groote marct deser stede soo sij over alle immemoriale tijden plachten ooc hun cappelle daer te houden ende jeghenwoordelic noch houden. Soo wast gheschiet dat sij naer de elaps ofte ghepasseerde trouble, viandelicke orloghe ende trouble tijden, gheraseert en ghebroken sijnde van binnen sinte Cristophels kercke, te weten alle de altaren wech, te niete sijnde gheplettert, ter eerde gheworpen de beelden, ende andersins schandalenselich met die kercke gheleeft sijnde, ghelijct met alle kercken en godhuusen en oock cloosters gheschiet was. Soo dat dese sinte Cristoffelskercke was gheworden een refugie van aerme, benaude, bedruete landslieden die niet en wisten waer logieren, welker persoonen alle daghe 3, 4, 5 ofte 6 storven vande haestighe sijckte, vande quade camerganc ende ander overgroote benautheden daer Vlaender ghenouch mede in die allendighe tijden gheplaecht was. Ende de selfve persoonen ghestorven sijnde, wierden ghebonden in een bondt stroo ende alsoo haerlieder lichamen gheworpen up de peste carre die met een groote belle, met een peert inde karre ghespannen, ghevoert wierden naer de carniere up sint Salvators kerckhof, welcke carniere niet verre en stondt vande cleene noort kerckduere. Dit deden de reuwers bij claren daghe, want de stadt van Brugghe als doen generalick gheinfecteert was datter seer weijnich huusghesinnen quijte ghijnghen oft daer starf te minsten een ofte twee mensschen. Soo ic dit met mijn ooghen benaudelic heb ghesien wesende ghenouch een sake om inde ghedachtenesse der naercommeren ghebracht te worden». (Brugge, Bisdomearchief S. 141 : resolutieboek 1608-1746, fo. 5 v - 6).